

GRAU EN INFERMERIA

28111 - EVOLUCIÓ HISTÒRICA I FILOSÒFICA DE LA CURA

Informació general

- Curs acadèmic 2025/26
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Obligatòria
- Curs: Primer
- Trimestre: Primer
- Nombre de crèdits: 5
- Professorat:
 - Ester Mateo Aguilar [<emateo@tecnocampus.cat>](mailto:emateo@tecnocampus.cat)
 - Xènia Gámez Bonamusa [<xgamezo@tecnocampus.cat>](mailto:xgamezo@tecnocampus.cat)

Llengües de docència

- Català

Els idiomes que conviuen a l'aula són el català, el castellà i l'anglès, tant en les interaccions con els materials utilitzats. La prova final es realitzarà en català.

Presentació de l'assignatura

Evolució històrica i filosòfica de la cura és una assignatura obligatòria que es realitza durant el primer trimestre de primer curs i que enllaça amb l'assignatura Metodologia de la cura infermera al tercer trimestre.

En aquesta assignatura l'estudiant assolirà les competències de primer curs necessàries per entendre la progressió de la professió infermera fins al dia d'avui contextualitzant dins de la societat, identificant els conceptes claus que ens defineixen com a professió de forma epistemològica i ontològica. D'aquesta forma l'estudiant adquirirà les bases científiques que serviran per al posterior desenvolupament de la metodologia de la Infermeria com a eina científica i professional.

L'assignatura inclou l'estudi de les bases històriques de la cura i de la base filosòfica infermera. L'anàlisi històrica del concepte de la cura permet que l'alumne compregui la funció pròpia actual del professional infermer dins de l'equip de salut i de quina forma contribueix de manera diferenciada en la salut de les persones mitjançant l'aplicació de la cura professional. Una cura desenvolupada en un marc conceptual propi, afavorit per la comprensió dels fenòmens nuclears de la disciplina i la importància dels models conceptuals infermers com a base filosòfica.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homo?fobes, tra?nsfobes i discriminato?ries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiem que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Bàsica

- CB4_ Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic, tant especialitzat com no especialitzat
- CB5_ Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB2_ Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que

cal demostrar per mitjà d'una elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi

- CB1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- CB3_ Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- CE11_ Identificar, integrar i relacionar el concepte de salut i les cures, des d'una perspectiva històrica, per comprendre l'evolució de la cura d'infermeria
- CE12_ Comprendre, des d'una perspectiva ontològica i epistemològica, l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina d'infermeria, així com els models teòrics més rellevants, aplicant la metodologia científica en el procés de cuidar i desenvolupant els plans de cures corresponents
- CE14_ Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria

General

- CG3_ Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria

Transversal

- CT 1 Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions

No definides

Continguts

Els continguts que es treballen en aquesta assignatura engloben aquestes àrees de coneixement:

Bloc 1: Evolució històrica de la cura

Unitat 1: Etapa domèstica de la cura

Prehistòria

Civilitzacions antigues

Món Clàssic

Unitat 2: Etapa vocacional de la cura

Cristianisme

Edat Mitjana

Món modern

Unitat 3: Etapa tècnica de la cura

Món Contemporani

La reforma de la infermeria en el segle XIX

El segle XX

La infermeria espanyola en la etapa tècnica de les cures

Unitat 4: Etapa professional de la cura

Canvi de mil·lenni

Professionalització de la infermeria

Formació infermera

Bloc 2: Evolució filosòfica de la cura.

Unitat 5: Filosofia, metaparadigma, teories, models d'infermeria.

Virginia Henderson

Marjory Gordon

Altres models i teories infermeres

Unitat 6: Pensament crític, raonament clínic i judici clínic en infermeria. Procés d'atenció infermera

Bloc 3: Investigació, docència i futur històric de la professió.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 06 - Aigua neta i sanejament
- 12 - Consum i producció responsables
- 13 - Acció climàtica
- 05 - Igualtat de gènere
- 10 - Reducció de les desigualtats
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació de les competències i els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura contempla diferents activitats d'avaluació de la Materia 4 - Ciències de la Infermeria Bàsica:

Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació màxima
SE1. Examen	20%	60%
SE2. Treballs individuals	5%	40%
SE3. Treballs en grup	5%	40%
SE4. Participació a l'aula	5%	40%
SE5. Seminaris	5%	30%
SE7. Prova pràctica	20%	50%
SE8. Seguiment individual	5%	20%

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.

Segons normativa UPF, els estudiants que tenen opció a realitzar la recuperació de l'assignatura són aquells que hagin obtingut una qualificació de "suspens", que són les úniques susceptibles de modificació en el procés de recuperació.

El sistema d'avaluació i el període de recuperació es detalla en el Pla d'Aprenentatge disponible a l'aula virtual a l'inici de l'assignatura.

Qualsevol forma de frau acadèmic serà sancionada d'acord amb la normativa d'avaluació del centre. En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria.

Bibliografia i Recursos

- Adam E. Hacia dónde va la enfermería. Madrid: Interamericana;1982.
-

Donahue MP. Historia de la Enfermería. Missouri: Doyma;1985.

- Ducke, D. Florence Nightingale [pel·lícula]. Reino Unido; 1985.
- García C, Martínez, M. Historia de la enfermería. Evolución histórica del Cuidado Enfermero. Madrid: Humanidades y Ciencias de la Salud; 2001.
- Kérourac S, Pepin J, Ducharme F, Duquette A, Major F. El pensamiento enfermero. Barcelona: Masson; 1996.
- M^a del Carmen Sellán Soto. La profesión va por dentro. Elementos para una historia de la Enfermería Española contemporánea. 2010. FUDEN.
- Rodríguez FE. Estatuto Marco del Personal Estatutario de los Servicios de Salud. Ley de Ordenación de las Profesiones Sanitarias. Sevilla: Ed. MAD.; 2003.
- Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermeres de Barcelona. (2023, març) Preservem la memòria. <https://preservemlamemoria.coib.cat/>
- Colliere MF. Promover la vida. Madrid: Interamericana McGrawHill; 1993.
- Conesa J. Historia de la enfermería un análisis histórico de los cuidados de enfermería. Madrid: McGraw – Hill; 1995.
- Generalitat de Catalunya. LLIBRE BLANC de les professions Sanitàries de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social; 2003.
- Henderson V. La Naturaleza de la Enfermería. Reflexiones 25 años después, 1^a ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill; 1994.
- Martín M. Historia de la enfermería: evolución histórica del cuidado enfermero. 3ª edición. Barcelona: Elsevier Health Science; 2017
- Nightingale, F. Notas sobre Enfermería. Que és y qué no es. 1a edición. Barcelona.Masson;1990
- Potter, P. Fundamentos de enfermería. Madrid: Mosby/ Doyma; 1996.
- Raile Alligood, M. Modelos y teorías en Enfermería. 9^a.ed.Barcelona: Elsevier, 2018.
- Siles, J. Historia de la enfermería. Alicante: Aguaclara; 1999.